

SAOPŠTENJE POVODOM RADNOG TEKSTA IZMENA USTAVA OBJAVLJENOG OD STRANE MINISTARSTVA PRAVDE

Naše organizacije, posvećene vrednostima vladavine prava, od osnivanja zalažu se za isključivanje svakog nedozvoljenog uticaja na pravosuđe, kao i za unapređenje kvaliteta pravosuđa Republike Srbije s ciljem postizanja standarda kvalitetnih, efikasnih i odgovornih pravosudnih sistema uz postizanje pune podele vlasti. S tim u vezi, pozdravljamo objavljivanje radnog teksta izmena Ustava od strane Ministarstva pravde, u nadi da će objavljivanje ovog teksta pokrenuti stvarnu i suštinsku javnu raspravu između predstavnika vlasti, struke i nevladinog sektora.

Posmatrajući javno tužilaštvo, kao pokretača točkova pravde i jednog od najvažnijih temelja vladavine prava, izražavamo zabrinutost u pogledu ustavnih rešenja koja proizilaze iz predstavljenog radnog teksta. Predložena ustavna rešenja su korak unazad u odnosu na postojeće ustavne garancije. U odnosu na očekivanja, koja proizilaze iz zahteva Poglavlja 23 za depolitizacijom pravosuđa, predstavljaju začuđujuće kretanje unazad.

Izneta ustavna rešenja ne samo da ne garantuju proces depolitizacije, već naprotiv, vrše relokaciju, koncentraciju i umnožavanje političkog uticaja na javno tužilaštvo. Prema objavljenom nacrtu, politički uticaj bi se relocirao iz Narodne skupštine i Vlade u Visoki savet tužilaca, a smanjenjem broja ljudi koji odlučuju o izboru, razrešenju i položaju javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca izvršila bi se jača koncentracija političke moći. Umnožavanje političkog uticaja vršilo bi se uvođenjem obaveznog kadrovskog filtera – institucije za obuku sudija i tužilaca. Ova bojazan proizilazi iz činjenice da predložena rešenja ne pružaju nijednu garanciju nezavisnosti ove institucije od zakonodavne ili izvršne vlasti.

Takođe, zabrinjavajući su predlozi prema kojima se, u znatnoj meri, narušavaju postojeće garancije nepremestivosti javnih tužilaca, kao i postojeće garancije imuniteta javnih tužilaca. Garantovana samostalnost javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca se gasi i, po ovom predlogu, samostalna postaje institucija, a ne i lica koja tu funkciju vrše.

Izražavamo bojazan da smanjenje članova Visokog saveta tužilaca iz reda javnih tužilaca, uz istovremeno povećanje broja onih članova koje bira zakonodavna vlast i uz aktivno učešće izvršne vlasti u članstvu Saveta, ni na koji način neće doprineti depolitizaciji javnog tužilaštva. Uz narušavanje postojećih, ionako krhkih garancija samostalnosti javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca, smatramo da predloženo ustavno rešenje otvara vrata za još veći i snažniji politički uticaj na rad javnog tužilaštva.

Kako iz radnog teksta proizilazi da se predviđa donošenje ustavnog zakona, a poučeni iskustvom iz prethodne pravosudne reforme, u kojoj je upravno ustavni zakon iznedrio neustavni reizbor, čije posledice osećaju građani Srbije i ceo pravosudni sistem, pozivamo Ministarstvo pravde da najavljena javna rasprava obuhvati i nacrt ustavnog zakona.

Udruženje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca Srbije
Beogradski centar za ljudska prava
Komitet pravnika za ljudska prava – JUKOM